

Foto: Ülle Harju

Rõpina loomemaja.

Rõpina loomemajast kujunes kogukonna süda

Kagu-Eesti majandusest rääkides kasutatakse peamiselt märksõnu puit ja põllumajandus, mis on selle piirkonna majanduse vaieldamatud alussambad. Kuid Rõpinas juba viis aastat tegutsev loomemaja on ilmekas näide, kuidas ka loomemajandus võib väiksemates kohtades luua töökohti ning tuua piirkonda raha.

Kui 19. sajandil majandusid Rõpina lossis veel Schultzide ja Richterite suguvõsad, ei osanud kõrgeltsündinud mõisaomanikud arvatagi, et nende ehitatud uhkes maakivist tallis tuksub mõnisada aastat hiljem kogu sealse piirkonna loomemajanduse süda.

Nimelt otsustas ruumikitsikeses olev SA Rõpina Inkubatsioonikeskus, mille tiiva alt on ellu astunud kümneid sealseid ettevõtjaid, renoveerida kunagine mõisatall inkubatsiooni- ja loomemajanduskeskuseks.

2012. aasta jaanuaris allkirjastati Rõpina valla eestvedamisel Eesti-Läti-Venemaa piiriülese koostööprogrammi raames toetusleping ning juba järgmise aasta juunis avas keskus uksed. Projekti sünni juures oli Leo Kütt, kes ka praegu juhatab keskut ning kelle ettevõtmisel on Põlvamaal ellu viidud suuri ja väga suuri projekte ja ettevõtmisi. Siiski ei taha legendaarne mees oma rollist loomemaja juures eriti palju rääkida, ütleb, et loomemaja edu taga on sealsed vinged töötajad.

Loomemaja edulugu

Tänavu jaanuaris täituski loomemajal viis aastat. Leo Küti sõnul võib loomemajast rääkides häbenemata kasutada sõna edulugu. „Kuid kõik see on sündinud tänu Rõpina valla mõistvale suhtumisele, sest sõltumata sellest, kes on vallavanem ja milline on vallavolikogu koosseis, on nad kõik aru saanud, et raha teeb raha,” rääkis ta.

Nii toetas Rõpina vald esimestel aastatel loomemaja üm-

Rõpina loomemaja juhataja Leo Kütt on kirglik nii Rõpina kui ka kogu Peipsimaa piirkonna tutvustaja, mistõttu kohtab teda sageli turismimesidel. Foto: Kadi Ploom

marguselt 80 000 euroga aastas, mis kattis umbes kolmandiku loomemaja kuludest. Praegu küsib loomemaja vallalt 75 000 eurot aastas, mis katab kuludest juba 26 protsenti, ning Leo Küti sõnul soovivad nad valla rahalist panust tulevikus veelgi vähendada. Ka Piiriveere Leader on rahastanud ühtekokku kaheksat loomemaja projekti.

„Vald sai aru, et tänu toetusele saame hoida ringide ja koolituste hinnad madalad ja seetõttu on ka meie käive suur. Meil tegutseb 17 ringi, kus käib iga kuu 300 inimest. Arvestades Rõpina valla rahvaarvu on see väga suur hulk,” rääkis ta.

Keskuse juhataja ei teinud saladust, et loomemajas tegutsjate hulgas on inimesi, kes eelistavad poest osta pigem odavamaleiva, kui jätta kursusel osalemata. Sestap üritabki loomemaja hoida oma kursuste hinnad võimalikult madalad.

Loometeenuste eksport

Kuid mitte ainult Rõpina rahvas ei käi loomemajas, kursustel osalejate seas on inimesi Tartust,

Põlvast ja Võrust ning Leo Kütt tunnistab, et ka siin mängivad oma osa Rõpina loomemaja odavamad hinnad.

Samuti on loomemajanduskeskuse kursusi külastanud Venemaa ja Läti turistid ning just seda suunda peab Leo Kütt eriti perspektiivikaks, kuigi praegune poliitiline olukord on Pihkva turistide arvu vähendanud.

„Meie eesmärk on inimesi koolitada kõikvõimalikel erialadel. Näiteks teeme veinikoolitusi, et inimesed ei ostaks välismaalt kalli raha eest veine, vaid teeksid ise, ja nüüd küsitakse meilt juba veinivalmistamise tarvikuid. Tundub, et meie koolitused hakkavad vilja kandma,” rääkis ta.

Keskuses on väga populaarsed ka toidukoolitused, mis on seotud just Rõpina piirkonnaga – nii oli pikem koolitus Peipsimaa kalatoitudest ja Vana Võrumaa köögist.

Kuna loomemaja üks eesmärke on väärtustada kohalikku pärimuskultuuri, siis oli loomemajas koolitus n-ö vana aja keramikast: ise kaevati savi ja tehti põletusahi. See oli sedavõrd populaarne koolitus, et sellele tahetakse teha ka järg.

Loomemajas on üleval näitused, mida vahetatakse iga pooleteise kuu tagant. Selleks et saada oma näitus Rõpina loomemaja saali, peab olema täidetud ainult üks tingimus: autor peab olema seotud Rõpina piirkonnaga.

„Meil on praegu ees aastapikkune järjekord, mis näitab, et andekaid inimesi on igal pool, nad tuleb vaid üles leida ja neid julgustada,” lisas ta.

Loomemajanduskeskus toimib edasi ka ettevõtjate inkubatsioonikeskusena ning loomemaja on oma teed alustanud juba kümme aastat ettevõtet, mille hulgas on käsitööküünalde valmistamisega kuulsust kogunud Wiera Natural.

Kuna nõudlus on inkubatsiooni järele on aga suur, plaanib loomemaja renoveerida Eesti-Venemaa piiriülese programmi toel veel ühe mõisakompleksi kuuluva hoone, kuhu tuleksid 10–12 alustava ettevõtte rendipinnad.

SANDER SILM

Artikkel on koostatud PRIA toetatud Leaderi koostööprojekti „Elu kahe maailma piiril II” raames.